

Världsböndagen 1 mars 2019

INFORMATION och BAKGRUNDSMATERIAL

Programland: Slovenien

Tema: "Välkomna, allt är färdigt"

Till ansvariga för firandet av Världsböndagen 1 mars 2019

OBS 1! Om du inte längre är ansvarig, skulle vi uppskatta om du vidarebefordrar allt material i detta utskick till den person eller församling som har ansvaret 2019. Meddela även ändringen till vårt kansli, så att adressregistret kan uppdateras. Tack på förhand!

OBS 2! Portokostnaderna för vårt materialutskick har ökat dramatiskt de senaste åren. För att så mycket som möjligt av kollektintäkterna ska kunna gå till stipendieprogrammet kommer utskicket inför 2019 endast att postas till dem som kontaktat oss och uttryckligen begärt detta. Materialet mejlas till dem som anmält att de föredrar utskick via e-post.

Materialet finns också för **nedladdning från HEMSIDAN: www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen**.

Kära vänner!

ÅRETS BÖNDAGSPROGRAM är utformat av slovenska kvinnor. Slovenien är ett av Europas minsta länder och en ung nation med en uråldrig historia. Slovenien bildades 1991 efter Jugoslaviens sönderfall och har en befolkning som består av 82 % slovenier med minoritetsgrupper som kroater, serber, bosnier, makedonier, montenegriner och albaner. Här bor också romer, ungrare och italienare. Efter andra världskriget tvingades många söka sig utomlands för att söka arbete. Man har erfarenhet av att vara flykting och gästarbetare.

I årets gudstjänst får vi lyssna till slovenska kvinnor som kämpar med dubbelarbete, brist på äldreomsorg, mot alkohol-

problem och diskriminering av romer. De medger att det finns ett socialt utanförskap i samhället.

När Jesus bjuder in till festmåltid i Guds rike bjuder han in alla men vänder sig särskilt till de fattigaste och mest sårbara. De slovenska kvinnorna vill visa på Guds radikala nåd, ett nytt sätt att tänka som respekterar och inkluderar grannar, etniska minoriteter, personer med funktionshinder och asylsökande och tar emot dem med öppen famn. Alla får vi ta emot Guds nåd utan förtjänst.

För Världsböndagskommittén
Inger Jonasson, ordförande

VIKTIGT!!!

Gudstjänstprogrammet för 1 mars finns i ett separat häfte i A5-format. Ytterligare ex av programmet kan beställas från expeditionen och kostar 5 kr styck.

Noter och allt **övrigt textmaterial**: bibelstudium, bakgrund om Slovenien, information om Världsböndagens historia, beställningstalong, med mera, finns samlat i detta häfte. **Barnprogrammet**, som även har ett recept på valnötsrulle (*potica*), kan laddas ner från hemsidan: www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen

INFORMATION/PUBLICITET

För att Världsböndagen ska uppmärksammas och locka nya deltagare krävs att vi sprider informationen på olika sätt.

Materialet om Slovenien kommer att presenteras i nr 4/2018 av **tidningen Elsa**.

En **affisch** i A3-format med plats för egen information medföljer detta utskick. Ytterligare ex kan beställas för 5 kr styck. Affischen kan också laddas ner som pdf-fil från vår hemsida, www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen.

Det är viktigt att alla församlingar i ert närområde informeras i god tid om var och när gudstjänsten/samlingen kommer att hållas, så att de kan få med den i sina församlingsblad, annonser, på sina hemsidor, etc.

Ett förslag till **lokalt pressmeddelande** kommer att kunna laddas ner från hemsidan fr o m mitten av januari.

Ni har möjlighet att **informera i förväg** om ert lokala firande **på vår hemsida**. Mejla uppgift om **var** (ort och lokal) och **när** (exakt klockslag) firandet kommer att ske. Ange också namn och telefon eller e-post till en **kontaktperson**. Skicka uppgifterna så snart som möjligt, **senast 23 februari** till **VBD@svekumeniskakvinnor.se**

En **powerpoint-presentation** med bilder från Slovenien och några **slovenska sånginspelningar** kan beställas via beställningslistan på sid 8 eller via e-post och **levereras endast via internet**.

ÅTERRAPPORTERING

Vi välkomnar rapporter – **helst via e-post** till **VBD@svekumeniskakvinnor.se** – om hur det lokala böndagsfirandet genomförts, gärna med foton som bifogade filer.

Rapportera var och när gudstjänsten hållits och antalet deltagare. Berätta också vad ni tyckte om programmet, vad som fungerade bra, vad som kunde ha varit bättre, hur böndagen uppmärksammats lokalt, osv. Meddela fotografens namn, om ni skickar foton! Rapporterna kan komma att användas i *Elsa* och behövs som underlag för vår redovisning till Världsböndagens kontor i New York.

Bakgrundsinformation om Slovenien

FAKTA OM SLOVENIEN

Läge: Centraleuropa vid norra änden av Adriatiska havet

Inv: 2 miljoner

Yta: 20 273 km², ung = Uppland och Sörmland tillsammans

Språk: Slovenska; ungerska och italienska

Historia: Del av Österrike-Ungern från 1200-talet till 1918, 1945-1991 en av de sex delstaterna i den jugoslaviska kommunistiska folkrepubliken

Statsskick: Demokratisk republik sedan 1991

Religion: Romerska katoliker 60%, ortodoxa och muslimer 2,5% var, lutheraner 1% (enligt 2002 års folkräkning, där angivande av religionstillhörighet var frivillig)

Ekonomi: Jordbruk med djuruppfödning. Huvudindustrierna är biltillverkning, elektronik, maskiner, skogsprodukter, läkemedel och livsmedel

REPUBLIKEN SLOVENIEN räknas till Centraleuropa med Italien i väster, Österrike i norr, Ungern i nordost och Kroatien i söder. Via Adriatiska havet är landet öppet för resten av världen. Landets yta är 20 273 km², ung lika stort som Uppland och Sörmland tillsammans. Det högsta berget är Triglav på 2 864 m. Karstregionen präglas av mer än 10 000 kalkstensgrottor, av vilka 21 är öppna för turister.

Slovenien har 2 miljoner invånare, 102 per km². Huvudstaden Ljubljana är den största staden, med ca 280 000 invånare. Hälften av befolkningen bor på landsbygden.

Slovenska är det officiella språket, med ungerska och italienska som minoritetsspråk. 82% av invånarna är slovenier och 6% invandrare från de andra länderna i det forna Jugoslavien. Romer, ungrare och italienare utgör tillsammans mindre än 0,5% av befolkningen.

Klimatet varierar från medelhavsklimat vid Adriatiska havet till bergsklimat i Alperna.

Mer än 60% av landets yta är täckt av löv- och barrskog. En tredjedel av Slovenien tillhör det europeiska naturskyddsområdet Natura 2000. Många vilda djur lever i skogarna, t ex björn, lodjur, varg, orre och fasan.

HISTORIA

Dagens Slovenien ligger i skärningspunkten mellan tre europeiska folkgrupper: germanska, slaviska och romanska. De tidigaste befolkningsspåren är från 2 500 f Kr. Kristendomen introducerades redan under första århundradet e Kr, och Ljubljana (då Emona) var biskopssäte redan på 300-talet. Olika folkgrupper erövrade området under folkvandringstiden. En ny kristendomsvåg nådde området på 700-talet genom irländska munkar från kyrkor i Aquileia och Salzburg. De respekterade de lokala språken.

Från 1200-talet till 1918 hörde Slovenien till Österrike-Ungern men utsattes vid upprepade tillfällen för plundring från det Osmanska riket (Turkiet). Under medeltiden skedde all undervisning på latin eller tyska, men slovenska levde kvar som folkets tal-språk. Primož Trubar, "Sloveniens Martin Luther", förde den lutherska reformationen till Slovenien i mitten av 1500-talet och lade grunden till slovenska som ett litterärt språk. 1584 kom den första bibeln på slovenska. Protestantismen förföljdes under den katolska motreformationen på 1600-talet men under upplysningstiden på 1700-talet fick judar och protestanter tillstånd att bosätta sig i området och livegenskapen upphävdes. Allmän skolplikt infördes med undervisning på slovenska de tre första skolorna.

Under Napoleonkrigen ockuperades Slovenien några år av franska trupper och Ljubljana blev huvud-

Bled-sjön i de Juliska Alperna i nordvästra Slovenien. ©: Miro Zalokar

stad i Illyrien. Under perioden efter Napoleons fall, 1815-1848, moderniserades och industrialiserades landet och den första järnvägen förenade Slovenien med Wien och Trieste.

Första världskriget innebar många förluster. Slovenien delades upp mellan kungadömet Jugoslavien och Italien. Slovenska talas fortfarande av en del i Trieste-regionen i Italien, trots försök att "italienisera" dem under mellankrigstiden och under Andra världskriget. Den andra delen av Slovenien utsattes för våldsamma germaniseringsförsök under den tyska ockupationen under Andra världskriget. Efter kriget blev Slovenien en av de sex delstaterna i den jugoslaviska folkrepubliken under Josip Tito. Titos död ledde till oro och splittring under 1980-talet. Slovenerna krävde större självständighet och demokratisering. I januari 1990 lämnade de slovenska kommunisterna demonstrativt partikongressen i Belgrad. I en folkomröstning i Slovenien i december 1990 röstade 88,2% för självständighet. Den 25 juni 1991 förklarade Slovenien sig som en självständig, demokratisk republik, vilket ledde till ett nio dagar långt krig med Jugoslaviens armé. Slovenien försvarade sig och armén fick evakueras sjövägen.

Bland de första som erkände Slovenien var Tyskland och Vatikanstaten. EU gav sitt erkännande i januari 1992 och Slovenien blev medlem i FN i maj 1992. 2004 blev landet medlem i såväl NATO som EU. I dag är Slovenien en demokratisk republik. Presidenten väljs på fem år. Parlamentet har två kamrar, med 90 respektive 40 medlemmar.

EKONOMI

Jordbruket består i huvudsak av små gårdar som bedriver djuruppfödning. Mjök är den viktigaste jordbruksprodukten. Landet tillämpar en marknadsekonomi och drabbades hårt av den ekonomiska krisen 2008-9. 14,5% av befolkningen lever i fattigdom (genomsnittet i EU är 17,2%), och arbetslösheten uppgick till 12% 2015. Nästan två tredjedelar av befolkningen arbetar inom tjänstesektorn och en tredjedel inom industrin eller byggnadsbranschen. Huvudindustrierna är biltillverkning, elektronik, maskiner, skogsprodukter, läkemedel och livsmedel.

MAT

Tidigare åt folk på landet det de själva producerade, främst potatis, bönor, kål och rovor, som de också syrade. Färskt kött äts endast på söndagar och helgdagar, annars fick en liten köttbit eller en benbit smaksätta grönsaksstuvningen. Köttet röktes, lufttorkades eller förvandlades till korv. En del av dessa produkter har nu skyddsstatus inom EU, baserat på namn eller ursprung.

Fisk äts endast längs kusten. Det fanns också många sädesprodukter och olika slags bakverk. I städerna var maten lik Wiens, eftersom Slovenien var del av det habsburgska väldet i många århundraden.

UTBILDNING, HÄLSA OCH VÄLFÄRD

Alla har laglig rätt till skolgång. Den är gratis från åk 1. Dagis och förskola betalas av föräldrarna, i mån av förmåga, upp till 80 % av kostnaden. Grundskoleplikt infördes på

Gata i den slovenska roma-byn Pucica. ©: Tanja Povsnar

1700-talet för barn mellan 6 och 15 år. Det finns 452 nationella grundskolor, 5 privata och 28 för barn med speciella behov. För elever över 15 finns 182 allmänna och 5 privata gymnasier. Det finns 5 universitet, av vilka 2 är privata.

9,2% av nationalprodukten går till hälso- och sjukvård, men slovenerna måste betala för sjukförsäkring. För dem som saknar försäkring finns det 4 kliniker som finansieras av privata gåvor. Myndigheterna erbjuder gratis cancer-screening för vissa åldersgrupper och vård för gamla och dem som har speciella fysiska och psykiska behov. Som i många andra länder är drogmissbruk ett problem. Alkohol är den värsta drogen.

Kvinnor i Slovenien bestämmer själva när de vill ha barn. Preventivmedel och gynekologisk hälsovård är gratis inom sjukförsäkringssystemet. Aborter är legala och utförs på gynekologiska kliniker. Knappt 60% av kvinnorna föder ett eller två barn, 15% har tre eller fler, 25% är barnlösa. Förstföderskornas ålder ökar: år 2000 var den 26,5 år, nu är den över 28,5.

Föräldrar kan få barnbidrag för barn under 18 år. Yrkesverksamma kvinnor har rätt till föräldraledighet från en månad före barnets födelse till dess det är 1 år, och mammorna får föräldrapenning som motsvarar deras ordinarie inkomst. De har också rätt till ett extra bidrag i samband med barnets födelse. Pappor kan också begära föräldraledighet. Mammor med minst fyra barn har rätt att stanna hemma tills det yngsta barnet fyller 10. Under denna tid betalar staten deras socialförsäkring.

Pensionerade mor- och farföräldrar hjälper ofta till med att ta hand om barnbarnen, men på grund av låga pensioner måste många av dem fortsätta jobba, åtminstone deltid. Arbetslöshet och hemlöshet var praktiskt taget okända begrepp under kommunisttiden, vilket gör det ännu svårare för dem som nu drabbas av endera eller bådaddera.

RELIGION

Slovenien har fått del av många olika kulturer och religioner under historiens gång. Även om 1500-talets lutherska reformation drabbades av motreformationen, så är reformationens skrifter på det slovenska språket kärnan i slovensk identitet. Under kommunisttiden motar-

forts nästa sida

betades religiös tro. Tillträde till arbetslivet begränsades genom fängelsestraff och förföljelse. Troende diskriminerades. Efter självständigheten 1991 har religiösa institutioner återvunnit sin sociala roll, även om vissa kulturella fördomar lever kvar.

Enligt 2002 års folkräkning (där uppgift om religionstillhörighet var valfri) var de fyra största religiösa grupperna i Slovenien romerska katoliker (60%), ortodoxa och muslimer (2,5% var) och lutheraner (1%). Den lutherska kyrkan finns mest bland de ungersktalande i nordost. Reformationsdagen, 31 oktober, är numera en officiell helgdag i Slovenien, men det finns ingen religiös undervisning i skolorna.

KVINNOR

Kvinnor i Slovenien lever något längre än män och utgör 50,5% av befolkningen. 65% av kvinnorna yrkesarbetar, vilket är 8% lägre än männens siffra. Lönenivån är i genomsnitt 7% lägre än för män. I familjer där båda föräldrarna yrkesarbetar delar de vanligen på hushållsarbete och barn tillsyn, men den tyngsta bördan faller fortfarande på kvinnan när det gäller matlagning, städning, tvätt och läxläsning.

VÄRLDSBÖNDAGEN

Den första världsböndagsgudstjänsten i Slovenien hölls i Rogaska Slatina år 2000 på initiativ av en kvinna från Schweiz. Året därpå ordnade Corinna Harbig en tvåspråkig gudstjänst på tyska och slovenska i Ljubljana. 2001

En del av de slovenska kvinnor som tagit fram böndagsmaterialet för 2019. ©: Tanja Povsnar

inbjöd hon också till ett möte för att planera Världsböndagens framtid i Slovenien, med deltagande från fyra orter. Där kom de överens om gemensamma förberedelser och översättning av böndagsmaterialet. Corinna Harbig var internationell ordförande för Världsböndagen 2012-17. Idag firas böndagen på sex platser i Slovenien och samlar cirka 500 deltagare. I framtiden skulle VBD i Slovenien vilja stärka böndagen ytterligare, bl a genom att sprida firandet av barn gudstjänsten och öka deltagandet bland yngre kvinnor.

Bibelstudium: Lukas 14:15-24

"Välkomna, allt är färdigt"

BAKGRUND

Bakgrunden till den här berättelsen finns i israeliternas böneliv. Det judiska templets gudstjänst inkluderade eld, präst, offrandet av djur och förberedelser av böner. Tempelgudstjänsten representerade en gemenskap med Gud. Profeten Jesaja talar om att Gud förbereder ett gästabud på berget för alla människor där han skall ta bort den slöja som omsluter alla folk. Döden skall försvinna och Guds slutliga kungarrike upprättas (Jesaja 25:6-9).

Ett gästabud är ett firande. För judarna var en delad måltid något väldigt personligt och intimt, en vänskapsbetygelse och ett sätt att knyta kontakt med människor. Att dela en måltid med någon betydde för judar att "vara ett med dem" och "förenas med dem".

På Jesu tid var det vanligt att man inbjöd gäster till en specifik dag utan en särskild tid, tiden avgjordes när förberedelserna var klara. På det sättet visste gästerna i förväg att "detta var dagen".

Jesus förkunnade också de Goda Nyheterna genom att äta med människor. Jesus var tillsammans med dem som betraktades som syndare på den tiden. Han delade måltider med dem, helade dem och återupprättade dem till en gemenskap med Gud. Man kan säga att Jesu undervisning och arbete gick ut på att visa hur man förbereder sig och tar emot inbjudan till Guds rikes gästabud – en inbjudan till livet i sin fullhet.

De första kristna delade också måltider som vi kan se i Paulus första brev till korintierna. Man kan säga att 1 Korintierbrevets kapitel 11 är ett konkret förverkligande av den här delen av Lukas evangelium. I detta avsnitt får man en försmak av vad Jesus kommer att göra – det är han som kommer att tjäna vid gästabudet och ge sin kropp och sitt blod. Paulus talar om nattvarden och visar oss, teologiskt, att vi redan deltar i den messianska måltiden som är en offermåltid. Genom att dela måltiden deltar vi alla i den. Därför förevigas vänskapen med nya människor vid denna måltid – och samtidigt blir Guds rike synligt.

FÖRKLARING TILL LUKAS 14:23: "och se till att folk kommer hit"

Uttrycket "se till" som används här kommer från det grekiska ordet "*anagkastos*", vilket innebär kraftigt, brådskanande. Det grekiska verbet "*anagkazo*" betyder att man är ihärdig i att erbjuda gästfrihet. Det är en metafor för den typ av insisterande gästfrihet som inte kommer att acceptera ett nej.

I GT finns ett berömt exempel: Abraham som när han besöktes av tre män, på grund av gästfrihet nästan tvingade dem att stanna hos honom och dela en måltid (1 Mos 18:15). Den här seden av "påträngande gästfrihet" praktiseras ännu idag av folk i bl a arabiska länder och Balkan.

I NT hittar man också det grekiska verbet från Lukas 14:23 på två andra ställen.

• Lukas 24:29 när lärjungarna vandrade med främlingen (Jesus) till Emmaus...de *"höll kvar honom och sade: Stanna hos oss..."*. På grekiska används ett ännu starkare verb med samma innehåll här.

• Apostlagärningarna 16:15: Lydia inbjöd Paulus och de som följde honom att stanna hos henne, en kvinna så envis att de inte kunde neka till att komma: *"Och hon gav sig inte."*

TOLKNING AV LIKNELEN

Jesus Kristus – som är den störste av alla – sa att de första vi ska bjuda in att sitta till bords vid festmåltiden är de fattiga. Det är det enda sättet att visa på Guds radikala nåd. Det här synsättet innebär en omvändelse, en radikal förändring. Vårt svar på omvändelsen kan präglas av en ny relation till våra grannar. I en sådan relation återspeglar omsorg och ömsesidig respekt Guds kärlek och där finns ingen plats för diskriminering. Alla får vi ta emot Guds nåd utan förtjänst. Här finns ingen plats för stolthet som ser den andre som mindre värd än mig själv.

Vid liknelsen om festmåltiden visade Jesus Guds frikostiga generositet med dess underbart överflödande bord dukat med mat för hela mänskligheten. Här är maten, brödet som Gud fyller och bygger upp oss med och förnyar oss till sin avbild. I evangeliet enligt Lukas finns en stark betoning på den "lame, fattige, funktionshindrade", för vilken Gud visar nåd. Folket i den här berättelsen har ingen aning om varför de så oväntat inbjudits till denna festmåltid. Evangeliet (Den Goda Nyheten) kommer till oss när vi inte är inställda på det, oväntat, och därför fortsätter det att förvåna oss. Kärnan i Guds insisterande inbjudan ligger i att inbjuda en person att göra något som inte är självklart. Vi är alla inbjudna till festen men den fordrar ett svar från oss. Vårt uppdrag ligger i att inbjuda andra att "festa" på Guds ord.

Det här avsnittet från Lukas evangelium betonar att vi som kristna inte ska avstå från handlingar av radikal gästfrihet. Jesus vill att vi ska vara kärleksfullt insisterande. Och den attityden är Guds kärleksfullhet. Vi accepterar inte ett "nej" som svar. Vi använder inte våld men å andra sidan kan vi inte vara likgiltiga mot vår granne, utan vi fortsätter att inbjuda "tills huset är fyllt". Det finns fortfarande plats vid bordet, så låt oss gå ut på gatorna och säga *"Välkomna, allt är färdigt!"*

FRÅGOR FÖR REFLEKTION OCH GRUPPSAMTAL

Frågorna och kommentarerna är ämnade att hjälpa oss att förstå innebörden av den generositet Gud visar genom att inbjuda alla till sin festmåltid, att inse hur chockerande den här allomfattande attityden var och sedan fortsätta reflektionen genom att tillämpa den på vår egen situation idag.

- Kan du föreställa dig hur värden måste ha känt sig när alla hans gäster sa att de hade viktigare saker att göra? Har du någon gång upplevt att någon som tidigare sagt ja till din inbjudan inte kommer? Hur kändes det? Och vad gjorde du åt det?
- Gud inbjuder oss till sin fest. Vi kan hitta bra ursäkter för att vända honom ryggen. Rannsaka dig själv i dina ursäkter och hur du kan komma till Guds bord som är öppet för alla.

- Föreställ dig att du är en av bara två eller tre av de först inbjudna gästerna som inte vägrade komma. När du kommer dit är huset fullt av folk du inte känner, till exempel hemlösa, romer och asylsökande. Skulle du gå in och göra dem sällskap?
- Jesus förkunnade evangeliet om Guds rike genom att dela måltider med människor där han inkluderade de åsidosatta i samhället. I judiskt samhälle och för många andra också idag är att dela en måltid ett sätt att höra samman. Vem delar du måltider med? Är ditt bord öppet för andra?
- Vi tror att de utanför staden var utlänningar, icke-judar. Det fanns andra tillfällen när Jesus mötte och samtalande med icke-judar. Kommer du ihåg något av dem?
- Vad tror du Jesus försökte säga till mannen som sa: *"Salig är den som får vara med om måltiden i Guds rike?"* Varför?
- Föreställ dig att du var en av de inbjudna från gatan. Skulle du jubla över den oväntade inbjudan? Hur vill du sitta vid Guds rikes bord?
- Fråga dig själv vem du skulle vilja uppmuntra att komma in om du var budbäraren som skickas ut att hitta nya gäster. Skulle du inbjuda de hemlösa, tiggarna, de asylsökande?

Världsböndagens historia

1887 börjar Mary Ellen James, USA, ordförande i Presbyterianska kvinnoförbundet, samla kvinnor till förbön för immigranter från Europa. Initiativet växer till en nationell, ekumenisk böndag. På 1920-talet börjar kvinnorna i Nordamerika sprida böndagsidén även till kvinnor i missionsländerna.

1931 firas Världsböndagen för första gången i Sverige, i S:t Peters Metodistkyrka i Stockholm, på initiativ av missionären Maja Johansson. Svenska Missionsrådets Kvinnokommitté får programansvaret.

1959 bildas Sverige Ekumeniska Kvinnoråd, SEK, genom att Svenska Missionsrådets Kvinnokommitté går samman med den år 1935 bildade Kristna Kvinnors Samarbetskommitté. SEK tar över ansvaret för Världsböndagen.

1968 bildas Internationella Böndagskommittén vid en konferens i Stockholm. Den består av representanter för nationella böndagskommittéer i hela världen, är ansvarig för Böndagens allmänna organisation och kallar till överläggningar vart femte år, då beslut fattas om teman och vilka länder som ska ansvara för programmet. Mellan konferenserna sköts löpande ärenden av en exekutivkommitté med representanter från varje region. Kontoret finns i USA, i staden New York.

1980 är drygt 150 nationella böndagskommittéer anslutna till Internationella Böndagskommittén.

1982 antas den nuvarande böndagssymbolen. Den föreställer fyra stiliserade gestalter som knäböjer i fyra väderstreck och tillsammans bildar ett kors. Ringen som förenar dem kan tolkas som en jordglob. Symbolen är framtagen av kvinnor på Irland.

forts nästa sida

1984 ansvarar Sverige för programmet som har temat "Levande vatten från Kristus, vårt hopp" (Joh 7:37-39)

2011 firar Världsböndagen i Sverige 80 år med högtidsgudstjänst och kvinnofrukost i S:t Peters Metodistkyrka i Stockholm.

2012 samlas Internationella Böndagskommittén i New York för att planera böndagarna 2015-21 och för att välkomna Rosangela Oliveira som ny direktör efter Eileen King.

2014 samlas 90 kvinnor från 33 länder till Europakonferens i

Salzburg, Österrike. Tema: "Lära av varandra – leva tillsammans."

2017 samlas 188 kvinnor från 81 länder till internationell konferensen, i Iguazu, Brasilien. Tema: "Sök visdom att vårda Guds skapelse". Då fastställs teman och programländer för 2022-26 och en ny exekutivkommitté utses för perioden 2017-21 med Laurence Gangloff från Frankrike som ordförande.

Svensk text se sid 7 i programbladet!

Celebration!

Áine Pedersen

Let's all go to the banquet Slovene folk song: Furmani pripeljijo vino

1. Now one and all, just come a - long, we're called to meet our
 2. The blind, the lame, the hope - less case, we're called to meet our
 3. The stran - ger, for' - nor, out - si - der, all called to meet our
 4. Just one thing He asks of us, when called to meet our

4 Sav - iour. There is no rea - son to be shy, He wants us all to
 Sa - viour. No one should fail to join the feast, He wants us all to
 Sa - viour. Just come and feel the wel - come here, ac - cept His in - vi -
 Sa - viour: just drop all else and come a - long, ac - cept His in - vi -

8 co - me! So cel - e-brate and dance and sing, the Lord has called us all! Us all! So
 co - me!
 ta - tion!
 ta - tion!

13 come a long The feast is start - ing now

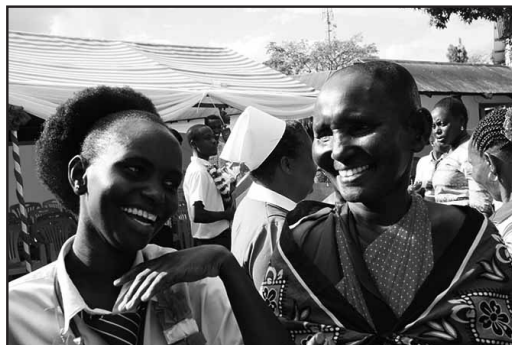
Rezka Arnus.

Temabildens skapare

ÅRETS TEMABILD ÄR målad av den slovenska konstnären Rezka Arnus, född 1953. Vid 46 års ålder tvingades hon lämna sitt jobb som fysioterapeut på grund av problem med synen och började då måla. Hon har endast 5 % syn men är en erkänd konstnär som vunnit många utmärkelser.

Temabilden kombinerar slovensk kultur med bibeltexten om gästabudet. Överst dansar kvinnor i traditionella slovenska dräkter och huvudbonader. Halvcirkeln med broderier längs kanten symboliserar ett bord med landets mest välkända bakverk, *potica* (valnötsrulle). Vinklasarna kommer från olika vindistrikt i Slovenien och här finns också ett honungshjärta dekorerat med en slovensk nejlika.

Nedanför bordet ses människor som betraktas som marginaliserade i det slovenska samhället men som är välkomna på festen i Guds rike.

Examensglädje! Edina och hennes mamma 2017.

EDINA KOMMER FRÅN massajbyn Magadini ett par mil söder om staden Moshi i Tanzania. Hon har vuxit upp under enkla förhållanden i en kultur där korna är ens rikedom och männen ofta har många fruar. Hon har en ensam mamma som ska sörja för henne och hennes syskon men också släktingar. Ingen av släktingarna hade nog med pengar för att betala Edinas utbildning till Montessori-förskollärare. Därför var stipendiet oerhört värdefullt för Edina. Det betydde att hon fick ett yrke med vilket hon kunde försörja sig.

I november 2017 tog Edina sin examen. Hon hade då studerat två år på Montessori Training Center i Moshi. Edina berättar i ett brev att utbildningen har förändrat hela hennes liv. Hon menar att just genom att vara lärare och hjälpa barnen till att bli trygga och kompetenta individer förändrar det även henne.

Hälsning från Edina Paulo Kipaeni, böndagsstipendiat i Tanzania

När Edina tagit sin examen bad hon rektorn att få bo kvar på skolan, för hon ville inte hem och bli bortgift av släktingar, vilket de förberett. Hon har genom utbildningen förstått att hon kan säga nej till att bli bortgift. Rektorn samt en präst träffade Edina, samtalade med henne och ordnade så att hon kunde vara trygg i en annan familj.

Nu har Edina ett arbete på en förskola i en större stad ca 8 mil från sitt hem. Där är hon också trygg och hon får utvecklas i sin roll som förskollärare. Böndagsstipendiet har hjälpt Edina och i förlängningen de barn som hon möter. Montessori-förskollärarytbildningen förändrar studenterna genom att göra dem medvetna om sin egen roll i samhället och som lärare. De växer som människor.

TACK!

Kerstin Forsberg
ordf i Föreningen Ushirika
(som förmedlat stipendiet till Edina)

Beställningslista, se sista sidan!

KOLLEKTEN

Som vanligt går böndagskollekt till utbildningsstipendier för kvinnor i Afrika, Asien, Mellanöstern och Latinamerika. Information om beviljade stipendier för 2018 finns i gudstjänsthäftet (sid 7).

OBS att enskilda gudstjänstdeltagare nu kan ge kollekt via Swish. Numret är **123 667 8650**. Ange "Böndag" och ort där gudstjänsten hållits i meddelandefältet. **Hela kollekt bör inte skickas via Swish!**

Det är synnerligen viktigt att **kollekt skickas in före 1 april 2019 till pg 40 47 22-1!** Detta för att vi ska veta hur mycket vi har att fördela inför läsåret 2019-20. *Se till att den som har hand om kollektredovisningen får del av denna information!*

Om kollekt överförs via internetbank, ska information om **avsändare (postnummer och ort)** bifogas.

HANTERING AV PERSONUPPGIFTER och GDPR

Adressregister:

Världsböndagens (VBD) adressregister finns i den dator som Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd har på sin expedition på Ekumeniska Centret. Registret innehåller kontaktuppgifter till enskilda personer, församlingar och lokala grupper. Den information som lagras är uppgifter som behövs för fysiska och digitala utskick av gudstjänstmaterial en gång om året samt för rapportering till Sveriges ekumeniska kvinnoråd och World Day of Prayer, New York. De personuppgifter VBD lagrar är: Förnamn, Efternamn, Postadress, E-postadress, Telefonnummer.

Privatpersoner införs i registret när de meddelat att de vill få böndagsmaterialet sig tillsänt, med vanlig post eller e-post. De avförs när begäran därom inkommer. För de mottagare som också är medlemmar i SEK, se SEK:s policydokument.

Utlämnning av adresser/personuppgifter:

Vi lämnar inte ut adresser eller personuppgifter till tredje part, såvida inte lagstiftningen kräver det.

KONTAKT:

Världsböndagen delar expedition med Sveriges ekumeniska kvinnoråd (SEK).

Adress: **Världsböndagen, SEK
Box 14038, 167 14 Bromma**

E-post: **VBD@svekeniskakvinnor.se**

SEK:s generalsekreterare nås på telefon **08-453 6804**

Böndagskommitténs ledamöter kan nås via e-post:

Inger Jonasson, ordf, i.jonasson46@gmail.com

Solveig Eriksson, solveig1eriksson@gmail.com

Christina Hallonsten, christinahallonsten@gmail.com

Vianka Khamis Jenan, viakha@hotmail.com

Karin Karlsson, karinvkarlsson@hotmail.com

Gunilla Olausson, gunilla.olausson@fralsningsarmen.se

Ann-Josefine Possebo, ann-jpossebo@hotmail.com

Malin Råsberg, malin.rasberg@efk.se

BESTÄLLNINGSLISTA

Porto + 10 kr i administrationsavgift tillkommer på alla försändelser. Betalning görs efter leverans.

Allt material utom bildbandet och musiken, pg-inbetalningskortet och broscherna kan laddas ner gratis från vår hemsida: www.svekeniskakvinnor.se/varldsbondagen

_____ PowerPoint-presentation med bilder från Slovenien (levereras via internet)

_____ Gudstjänstmusik från Slovenien (levereras via internet)

_____ st affischer à 5 kr

_____ st ytterligare gudstjänstprogram à 5 kr

_____ st böndagsbrocher à 50 kr (vitmetall _____ eller gulmetall _____)

_____ Jag vill ha 2020 års program med vanlig post (se sid 1)

_____ Jag vill ha en påminnelse om 2020 års program via e-post

Namn: _____

Adress: _____

tel: _____ e-post: _____

Skickas till: **Världsböndagen, SEK, Box 14038, 167 14 Bromma** senast 15 februari. Beställning kan också göras via e-post: VBD@svekeniskakvinnor.se

